

TURİZM SEKTÖRÜNE AİT 2011-2020 YILLARI ARASI İSTİHDAM VE İŞ KAZASI VERİLERİNİN ANALİZİ
ANALYSIS OF THE EMPLOYMENT AND OCCUPATIONAL ACCIDENTS DATA FROM THE TOURISM SECTOR
BETWEEN 2011-2020

Murat TEKBALKAN^a Akyay UYGUR^b

Özet

Turizm sektörü dünyada hızlı büyüyen sektörlerden biridir. Bu büyüme ekonomik olduğu gibi turizm işletme ve çalışan sayılarında da önemli artışlar sağlamaktadır. Türkiye’de 2011-2020 yılları arasında turizm işletme sayısında %59, turizm sektöründe istihdam sayısında ise %44 oranında artış gerçekleşmiştir. Turizm sektöründe; çalışma saatlerinin uzun ve yoğun olması, ara dinleme sürelerinin kısa ve düzensiz olması, farklı özelliklerde ve çok sayıda hizmetin aynı anda sunulması gibi unsurlar iş kazası riskini artırmaktadır. Turizm sektöründe her ne kadar iş kazası ve meslek hastalığı birçok sektöre göre az gibi görünse de iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili gerekli tedbirlerin alınması elzemdir. Bu çalışmada, turizm sektöründe istihdam ve sektörde meydana gelen iş kazası ve meslek hastalığı ile ilgili istatistiksel verilerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma verileri 2011-2020 yıllarını kapsamaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından düzenli olarak yayımlanan istatistik yıllıklarından veriler elde edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; turizm sektöründe meslek hastalık vaka sayısı çok az olmakla birlikte, geçici iş göremezlik süresi ve sürekli iş göremezlik sayıları azımsanmayacak kadar fazladır. Ayrıca turizm sektöründe iş kazası sonucu ölümlü vakaların oransal olarak daha çok yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri sunan işletmelerde olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm Sektörü, İş Kazaları, Meslek Hastalıkları, İş Sağlığı ve Güvenliği İstatistikleri

Abstract

The tourism sector is one of the fastest growing sectors in the world. This growth is not only economical but also provides significant increases in the number of tourism enterprises and employees. Between 2011 and 2020 in Turkey, the number of tourism enterprises increased by 59% and the number of employment in the tourism sector increased by 44%. In the tourism sector; Factors such as long and intense working hours, short and irregular rest periods, and the simultaneous provision of many services with different features increase the risk of occupational accidents. Although work accidents and occupational diseases seem less in the tourism sector compared to many other sectors, it is essential to take the necessary precautions regarding occupational health and safety. In this study, it is aimed to evaluate the statistical data related to work accident and occupational disease in the tourism sector. Research data covers the years 2011-2020. Data were obtained from the statistical annuals published regularly by the Social Security Institution (SGK). According to the findings; Although the number of occupational disease cases in the tourism sector is very low, the number of temporary incapacity for work and permanent incapacity for work is substantial. In addition, it is seen that the fatal cases as a result of work accidents in the tourism sector are proportionally more common in businesses that offer food and beverage service activities.

Keywords: Tourism Sector, Occupational Accidents, Occupational Diseases, Occupational Health and Safety Statistics

Makele Geliş Tarihi: 08.09.2022 Makale Kabul Tarihi: 25.09.2022

Sorumlu Yazar (Corresponding Author): Murat TELBAKAN (murat.tekbalkan@omu.edu.tr)

^a Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Havza Meslek Yüksekokulu, Samsun/Türkiye (murat.tekbalkan@omu.edu.tr), ORCID: 0000-0002-5581-1500

^b Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Ankara/Türkiye (akyay.uygur@hbv.edu.tr) ORCID: 0000-0002-8006-7867

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7129787>

1. Giriş

Çalışma hayatı insan yaşantısında önemli bir yer tutmaktadır. İnsanlar zamanlarının önemli ve en değerli bir kısmını çalışma ortamında geçirmekte ve yaptıkları işe ve çalışma şartlarına bağlı olarak çok sayıda mesleki risk ve tehlikeye maruz kalmaktadır. Çalışanların maruz kaldığı mesleki risk ve tehlikeler iş kazalarının ve meslek hastalıklarının artmasına, çalışanlarda fiziksel ve ruhsal sorunların oluşmasına, çalışma performansının düşmesine ve ekonomik kayıplarının yaşanmasına neden olmaktadır. Bu yüzden işletmelerde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması konusu tüm dünyada önemli bir problem olarak gündeme gelmektedir (Yıldız, 2019:1).

Dünyada ve Türkiye’de sanayide, bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmeler, işyerlerinde çalışanların güvenliği ile ilgili birtakım sorunları ortaya çıkarmaktadır. Bu sorunları bertaraf edebilmek için ülkeler çeşitli tedbirler almak zorunda kalmıştır. Nitekim gelişmiş ülkeler, öncelik çalışanın sağlığı ve güvenliği düşüncesini benimsemiş ve iş güvenliği kültürünün oluşmasını sağlamışlardır (Rantanen vd., 2010).

Turizm sektörü, ikinci dünya savaşından sonra dünyada hızla gelişen ve büyüyen sektörlerden biri olmuştur. Gelişimin bu denli hızlı olmasında; teknolojik, ekonomik ve siyasal gelişmelerin yanı sıra sunulan turistik mal ve hizmetin çeşitlenmesi, yeni destinasyonların keşfedilmesi, turist, tesis ve çalışan sayılarındaki artışlar ve bunlara bağlı olarak turizm gelirlerindeki artışlar etkili olmuştur (Hazar, 2010). Dünyayı olumsuz etkileyen Covid-19 salgın hastalığı (pandemi) öncesi 2019 yılında dünyada turizm hareketlerine yaklaşık 1,5 milyar insan katılmış ve 1,5 trilyon dolar turizm geliri elde edilmiştir. Dünyadaki bu gelişmelere paralel olarak Türkiye, 52 milyona yakın turist ağırlamış ve yaklaşık 34,5 milyar dolar turizm geliri elde etmiştir (www.tursab.org.tr). Dünya ve Türkiye turizmindeki bu denli gelişmeler turizm sektörünü ve dolayısı ile turizm işletmelerini önemli hale getirmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), 5510 Sayılı kanunun 4-1/a/b/c maddeleri kapsamındaki sigortalıların iş kazası, meslek hastalığı, geçici ve sürekli iş göremezlik gibi verilerini her yıl detaylı olarak (ekonomik faaliyet sınıflaması, il, yaş, cinsiyet, ay, meslek grupları, yaranın türü ve vücuttaki yeri vb.) yayımlamaktadır. Yayımlanan bu veriler, Türkiye’deki iş kazası ve meslek hastalıklarının istatistiksel görüntüsünü sunmaktadır. Bu nedenle de iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili alınacak her türlü karar ve uygulamada referans kaynak niteliği taşımaktadır. Bu bağlamda, çalışmada 2011-2020 SGK istatistik yıllıklarından

elde edilen veriler kullanılmıştır. Çalışmanın amacı; Türkiye turizm sektöründe istihdam ve sektörde yaşanan iş kazaları ve meslek hastalıklarının analizini yapmaktır. Çıkan analiz sonuçları doğrultusunda turizm sektöründe iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önerilerde bulunmak amaçlanmıştır. Ayrıca turizm sektörünün toplam istihdama katkısı değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, çalışmanın literatüre önemli katkı sunacağı düşünülmektedir.

1. Kavramsal Çerçeve

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) iş kazasını, kişinin çalışma hayatında 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda sayılan hallerden birinde meydana gelen ve çalışanı bedenen veya ruhen engelli hale getiren olay olarak tanımlamıştır. Bir olayın, durumun veya kazanın iş kazası sayılabilmesi için belli şartların gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu şartlar 5510 Sayılı kanununda belirtilmiştir. Bunlar (www.mevzuat.gov.tr);

- Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- Sigortalının işveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle,
- Sigortalının görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- Emziren kadın sigortalının, mevzuat gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- Sigortalının, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş geliş sırasında kazaya uğraması gerekmektedir.

Meslek hastalığı 5510 Sayılı kanununda; sigortalı çalışan bireyin yaptığı ve çalıştığı işlerin özelliğinden dolayı işin yürütme şartları nedeni ile çalışanın uğradığı sürekli ya da geçici hastalık, ruhsal ve bedensel özürlülük olarak tanımlanmaktadır (www.mevzuat.gov.tr). SGK verilerine göre; Türkiye’de iş kazaları ve sonrasında iş göremezlik durumları, meslek hastalıkları yıllar bazında genel olarak artış eğilimindedir. Birçok meslek hastalığının kayıt altına alınmadığı dikkate alındığında olumsuz bir durumdan bahsetmek mümkündür (Çavuş ve Taşgın, 2016).

İş sağlığı, sağlıklı çevre için yapılması gereken sağlık kurallarını kapsarken; iş güvenliği, işçinin çalıştığı ortamda yaşamını sağlıklı devam ettirebilmesi için oluşan veya oluşabilecek tehlikelerin bertaraf edilebilmesi için yapılması gereken sistematik çalışmaların bütünü ya da çalışanların iş kazalarına uğramalarını önlemek amacıyla

güvenli çalışma ortamını oluşturmak için alınması gereken önlemleri kapsamaktadır (Akar Şahingöz ve Şık, 2015:11). İş sağlığı ve güvenliğinin en temel amacı; tüm çalışanları iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı korumaktır. Daha geniş anlamda iş sağlığı ve güvenliğinin amacı ise; işyerlerinde rahat ve güvenli çalışma ortamının sağlanması ve mevcut şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki ve sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini belirlemek ve buna yönelik düzenlemeler yapmaktır (Yurtseven, 2021:38).

İş kazaları ve meslek hastalıkları çalışma hayatının en önemli sorunları arasında yer almaktadır. Çalışanların can kaybı, yaptığı işten dolayı uzun süren veya kalıcı hastalıkları/sakatlıkları, işgücü ve çalışma zaman kayıpları gibi görünür görünmez birçok kayıplar hem işletme hem çalışan hem de toplum üzerinde olumsuz etkiler bırakmaktadır (Güllüoğlu ve Güllüoğlu, 2019a:67). Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) verilerine göre dünyada her yıl iş kazası ve meslek hastalığı sonucu 3,2 milyondan fazla kişi hayatını kaybetmektedir. Ayrıca her yıl 270 milyon ölümcül olmayan iş kazası ile 160 milyon yeni meslek hastalığı vakası yaşanmakta ve 2 milyon kişi iş ile ilgili hastalıklar nedeni ile hayatını kaybetmektedir. Her 15 saniyede bir çalışan, iş kazası ve/veya meslek hastalığı nedeni ile hayatını kaybetmekte ve her 15 saniyede bir 160 çalışan iş kazası geçirmektedir (ILO, 2009). İş kazası ve meslek hastalıklarının ekonomik yükü, küresel GSYH'nin %4'ünü teşkil etmektedir (Bilir, 2016). Türkiye'de Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) 2019 verilerine göre yaklaşık olarak her 75 saniyede bir iş kazası meydana gelmekte ve her 8 saatte bir sigortalı çalışan hayatını kaybetmektedir. Her gün işe giden 3 kişi evine hiç dönememektedir (Aslan ve Akşit, 2021:444). Yapılan çalışmalarda iş kazalarının %50'si kolaylıkla önlenabilir özellikte kazalar olduğu, %48'sinin sistemli bir çalışma ve örgütlenme ile önlenilebileceği ve %2'sinin ise önlenemeyecek (doğal afetler vb.) durumda olduğu tespit edilmiştir (Şahingöz ve Şık, 2015; Olcay, 2008:25).

Çalışanlar çalışma ortamlarında çeşitli mekanik, ergonomik, fiziksel ve kimyasal etkenlerle sürekli olarak etkileşim ve iletişim halindedirler. Bu etkileşim, çalışanların fizyolojik, sosyolojik, psikolojik ve ekonomik durumları ile bütünleşerek istenmeyen bazı durumlara, iş kazaları ve meslek hastalıklarına yol açabilmektedir (Akar Şahingöz ve Şık, 2015:14). İş kazalarının nedenleri ile ilgili yapılan araştırmalarda iki temel neden vurgulanmaktadır. Bunlar çalışana bağlı nedenler (yaş, cinsiyet, medeni durum, statü, kıdem, eğitim seviyesi, fiziksel yetersizlik, uykusuzluk, yorgunluk, duygusal yapı,

sakarlık, aşırı güven duygusu, ihmalkarlık, konsantrasyon sorunu, tatminsizlik vb.) ile fiziksel ve mekanik çevre koşullarına bağlı nedenlerdir (Kepir, 1983; Güven, 1970; Gerek, 2006). Çalışana bağlı iş kazaları, çalışanların tehlikeli davranışları sonucu ortaya çıkan kazalardır. İş kazalarının çalışan bağlı nedenler ortaya çıkmasında, çalışanın kişisel özellikleri ile fizyolojik ve psikolojik faktörler etkili olmaktadır (Uludüz, 1983:106). Fiziksel ve mekanik çevre koşullarına bağlı iş kazaları, makinelerden, üretim organizasyonundan ve çevresel faktörlerden kaynaklanmaktadır (Oral, 2014:53).

İş kazası ve meslek hastalıkları sonucu meydana gelen maddi ve maddi olmayan kayıplar çalışan, işletme ve toplum üzerinde ekonomik, psikolojik ve sosyal yük oluşturmakta (Güllüoğlu ve Güllüoğlu, 2019b:81), yaşam kalitesini ve nihai olarak insan sağlığını olumsuz etkilemektedir. Özellikle ekonomik kayıplar, ülkelerin Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH)'sına büyük bir yük olmakla birlikte, iş kazası sonucu hastalanan veya ölen uzman, yetiştirilmiş ve kalifiye elemanların çalışma hayatından çekilmesi ile önemli bir işgücü kaybı da yaşanmaktadır.

Turizm işletmeleri, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tehlike Sınıflar Listesi Tebliğine göre "Az Tehlikeli Sınıf'ta yer almasına rağmen (bar, meyhane, gazino, diskotek kokteyl salonları vb. yerlerde içecek sunumu faaliyetleri hariç), farklı özelliklerde ve çeşitlilikte ürün ve hizmetlerin sunulması nedeni ile "Tehlikeli Sınıf'ta değerlendirilmesi gerekmektedir (Ballı, 2021:5). Turizm işletmelerinde onlarca farklı özelliklerde ürün ve hizmetin aynı anda sunulmasından doğabilecek risk sayısı ve çeşitliliği de buna paralel olarak artmaktadır.

Turizm sektörünün kendine has özelliklerinden dolayı birçok sektörden farklı zorlukları bulunmaktadır. Turizm sektöründe üretim ve tüketimin eş zamanlı ve yerinde olması, emek yoğunluğunun fazla olması, mal üretiminden çok hizmet üretiminin ön planda olması, müşteri iletişim ve etkileşiminin yoğun olması, yılın her günü ve günün her saati kesintisiz hizmet sunması gibi özelliklerinden dolayı turizm işletmeleri diğer işletmelerden ayrılmaktadır (Kozak vd., 2021:66-67). Turizm işletmelerinde yaşanan; çalışma sürelerinin uzunluğu, sezonluk, part-time çalışma, gece vardiyasının ve vardiya sayısının fazla olması, ara dinlenme zamanının ve süresinin düzensizliği, belli gün ve/veya saatlerde yoğun tempoda çalışma, kayıt dışı istihdamın fazla olması, resmî tatil ve özel günlerde çalışma, düşük ücret ödenmesi, vasıfsız işgücünün yoğun olması gibi olumsuz durum ve koşullar birtakım riskleri de beraberinde getirmektedir (Yılmaz Oral

ve Ünal, 2020).

2. Yöntem

Bu çalışmada; Türkiye Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından düzenli olarak yayımlanan istatistik yıllıklarından yararlanarak, 2011-2020 yılları arasında (10 yıl) Türkiye’de turizm sektöründe meydana gelen iş kazaları ve meslek hastalıklarına ait veriler analiz edilmiştir. Analizlerde; Türkiye’de kayıtlı tüm işyeri sayıları ve turizm işletme sayıları, sigortalı çalışan sayıları, iş kazası sayıları, iş kazaları sonucu ölen ve meslek hastalığı tanısı konulan çalışan sayıları, sürekli iş göremezlik sayıları ve geçici iş göremezlik süreleri verilmiştir. Verilerin toplanması ve analizinde sadece hizmet akdine tabi çalışan sigortalıların (4/a) iş kazası ve meslek hastalık bilgileri incelemeye alınmıştır. Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlara (4/b) ait verilere çalışmada yer verilmemiştir.

Tablo 1. Ekonomik Faaliyet Sınıflandırması (NACE Rev.2)

55-Konaklama	1-Oteller vb. konaklama yerleri	0-Oteller ve benzer konaklama yerleri
	2-Tatil ve diğer kısa süreli konaklama yerleri	0-Tatil ve diğer kısa süreli konaklama yerleri
	3-Kamp alanları, motorlu karavan ve karavan tipi treyler park hizmetleri	0-Kamp alanları, motorlu karavan ve karavan tipi treyler park hizmetleri
	9-Diğer konaklama yerleri	0-Diğer konaklama yerleri
56-Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	1-Lokantalar ve seyyar yemek hizmeti faaliyetleri	0-Lokantalar ve seyyar yemek hizmeti faaliyetleri
	2-Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmelerin (catering) faaliyetleri ve diğer yiyecek hizmetleri faaliyetleri	1-Özel günlerde dışarıya yemek hizmeti sunan işletmelerin faaliyetleri
	3-İçecek sunum hizmetleri	9-Diğer yiyecek hizmeti faaliyetleri
79-Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ile ilgili faaliyetler	1-Seyahat acentesi ve tur operatörlerinin faaliyetleri	0-İçecek sunum hizmetleri ve bilardo, bezik salonu işletenler
	2-Tur operatörü faaliyetleri	1-Seyahat acentesi faaliyetleri
	9-Diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler	2-Tur operatörü faaliyetleri
		0-Diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler

Kaynak: SGK 2011-2020 İstatistik Yıllıkları

Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (EUROSTAT) tarafından oluşturulan NACE Rev.2 sınıflamasına dahil olan; 55-Konaklama, 56-Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri ve 79-Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ile ilgili faaliyetler olarak gruplandırılan turizm sektörünün üç temel bölümlerinin toplamı olarak değerlendirilmiş

ve çalışmada bu alanlardaki veriler kullanılmıştır (Tablo 1). Turizm sektörü içerisinde yer alan diğer sektörler (49-Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı, 50-Su yolu taşımacılığı, 51-Havayolu taşımacılığı, 91-Kütüphaneler, arşivler, müzeler ve diğer kültürel faaliyetler ve 93-Spor faaliyetleri, eğlence ve dinlenme faaliyetleri) ait veriler, turizm sektörü ham verilerini oluşturmadığından çalışmada yer verilmemiştir.

3. Bulgular ve Tartışma

Türkiye Sosyal Güvenlik Kurumunun 2011-2020 yılları arasındaki istatistik yıllıklarından elde edilen veriler doğrultusunda hazırlanan, Türkiye geneli tüm sektörler ve turizm sektörü işyeri sayıları (4-1/a) Tablo 2’de verilmiştir. Türkiye’de faaliyet gösteren iş yeri sayılarında 2011-2021 yılları arasında her yıl artış görülmektedir. Turizm sektöründe faaliyet gösteren işyeri sayısında da yıllar itibarıyla artışlar yaşanmış ancak 2020 yılında bir önceki yıla göre düşüş olmuştur. 2011 yılında turizm sektöründe 88.811 işyeri var iken, 2020 yılında bu rakam 150.934 yükselmiştir. Diğer bir ifade ile 2011-2020 yılları arasında turizm sektöründe faaliyet gösteren işyeri sayısında yaklaşık %59 oranında artış yaşanmıştır. İncelenen on yılın ortalamasına bakıldığında; turizm sektöründe faaliyet gösteren işyeri sayısı, tüm sektörler içerisindeki payı %7,38 oranındadır. 2020 yılı itibarıyla turizm sektöründe faaliyet gösteren işyeri sayısı, Türkiye’deki toplam işyeri sayısının yaklaşık %7,6’sını oluşturmaktadır.

Tablo 2. Türkiye’de 2011-2020 Yılları Arasında Kayıtlı İşyeri Sayıları (4-1/a)

Yıllar	Konaklama	Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ile ilgili faaliyetler	Turizm sektör toplamı	Türkiye tüm sektör toplamı	Turizm sektörün tüm sektör içerisindeki oranı (%)
2011	12.260	69.895	6.656	88.811	1.435.879	6,19
2012	14.076	80.968	6.862	101.906	1.538.006	6,63
2013	15.401	87.094	7.141	109.636	1.611.292	6,80
2014	16.530	99.177	7.560	123.267	1.679.990	7,34
2015	17.662	105.068	8.014	130.744	1.740.187	7,51
2016	17.304	109.416	7.857	134.577	1.749.240	7,69
2017	18.257	118.311	8.016	144.584	1.874.882	7,71
2018	18.660	122.194	8.526	149.380	1.879.771	7,95
2019	19.619	128.617	9.093	157.329	1.891.512	8,32
2020	19.667	122.507	8.760	150.934	1.960.911	7,70
Ortalama	16.944	104.325	7.849	129.117	1.736.167	7,38

Kaynak: SGK 2011-2020 İstatistik Yıllıklarından derlenerek düzenlenmiştir.

Turizm sektörünün temel üç alt sektörü incelendiğinde (Tablo 2); yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetlerinde bulunan işyeri sayısı diğer alt sektörlerde yer alan toplam işyeri sayısından fazladır. Turizm sektöründe faaliyet gösteren her on işletmeden sekizi yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri sunan işletmelerden oluşmaktadır.

2011-2020 yılları arasında Türkiye geneli ve turizm sektöründe sigortalı çalışan sayısı Tablo 3’de verilmiştir. Tablo 3 incelendiğinde; 2011 yılında Türkiye’de 11.030.939 kişi sigortalı (4-1/a) olarak çalışmaktadır. Sigortalı çalışanların 572.499’u (%5,1) turizm sektöründe istihdam edildiği görülmektedir. Sigortalı çalışan sayısında yıllar itibarıyla artış yaşanmış ve 2020 yılında 15.203.423 çalışana ulaşılmıştır. Turizm sektöründe de sigortalı çalışan sayısında önemli artışlar yaşanmıştır. Örneğin; 2011 yılında turizm sektöründe çalışan toplam sigortalı sayısı 572.499 kişi iken, 2020 yılında yaklaşık %44 artış ile 913.519 çalışana ulaşılmıştır. 2019 yılında Türkiye istihdamında çok büyük oranda artış olmamasına rağmen, turizm sektöründe incelenen on yıl içerisinde en yüksek artış oranı (%7,09) bu yılda yaşanmıştır.

Türkiye’de sigortalı çalışanların yaklaşık %6,11’i turizm sektöründe çalışmaktadır. Turizm sektöründe çalışan her 100 kişiden 70’i de yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri sunan turizm işletmelerinde çalışmaktadır. Bu nedenle de yeni istihdam üretmede yiyecek ve içecek hizmeti sunan işletmelerin önemi büyüktür.

Tablo 3. Türkiye’de 2011-2020 Yılları Arasında Sigortalı Çalışan Sayıları (4-1/a)

Yıllar	Konaklama	Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ile ilgili faaliyetler	Turizm sektör toplamı	Türkiye tüm sektör toplamı	Turizm sektörün tüm sektör içerisindeki oranı (%)
2011	155.720	376.230	40.549	572.499	11.030.939	5,19
2012	180.393	439.610	44.412	664.415	11.939.620	5,56
2013	196.514	477.749	46.268	720.531	12.484.113	5,77
2014	213.202	564.616	49.221	827.039	13.240.122	6,25
2015	219.120	599.124	49.066	867.310	13.999.398	6,20
2016	192.176	609.318	42.923	844.417	13.775.188	6,13
2017	205.291	658.546	44.362	908.199	14.477.817	6,27
2018	226.760	668.387	47.727	942.874	14.229.170	6,63
2019	249.448	713.057	52.797	1.015.302	14.314.313	7,09
2020	241.131	625.930	46.458	913.519	15.203.423	6,01
Ortalama	207.976	573.257	46.378	827.611	13.469.410	6,11

Kaynak: SGK 2011-2020 İstatistik Yıllıklarından derlenerek düzenlenmiştir.

Tablo 4’de Türkiye’de 2011-2020 yılları arasında yaşanan iş kazası ile ilgili veriler yer almaktadır. 2011 yılında Türkiye’de kayıtlara geçmiş toplam 69.227 iş kazası meydana gelmiştir. Bu iş kazaların %2,62’si turizm sektöründe yaşanmıştır. 2012 yılında da benzer oranda Türkiye iş kazası meydana gelmiştir. Ancak 2013 yılından itibaren Türkiye’de kayıtlara geçen iş kazası sayılarında büyük artış (%155) yaşanmıştır. Türkiye’de 2012 yılında yürürlüğe giren ve çalışma hayatına yeni düzenlemeler ve uygulamalar getiren 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun uygulanmaya başlanması ile kayıt dışı istihdamda ve kayıt altına alınmayan iş kazalarında düşüş yaşanmıştır (Çavdar vd., 2022). 2013 yılındaki iş kazası sayılarındaki istatistikî artışın en önemli nedenlerinden biri, 6331 Sayılı Kanun’la işletmelere iş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim (Madde 4) yapma zorunluluğunun getirilmesidir. Ayrıca SGK 2013 yılındaki artışın nedenini şöyle açıklamaktadır: “İş kazası vaka sayıları 2012 ve öncesi yıllarda iş kazası geçiren sigortalı sayılarına ait istatistikler verilirken ödemesi yapıp kapatılan iş kazası vak sayıları esas alınmaktaydı. 2013 yılından itibaren iş kazası bildirim formunun elektronik ortamda alınmaya başlanması ile iş kazası geçiren tüm sigortalı sayılarına ait veriler Avrupa Birliği Standartları (ESAW) dikkate alınarak verilmeye başlanmıştır. ESAW metodolojisine göre; iş kazası sonrası işe başlama kazadan sonraki 5.günde meydana gelmiş ise bu iş kazası istatistiklerine yansıtılmaktadır” (Akgün, 2015:68).”

Tablo 4. Türkiye’de 2011-2020 Yılları Arasında Yaşanan İş Kazaları Sayıları (4-1/a)

Yıllar	Konaklama	Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ile ilgili faaliyetler	Turizm sektör toplamı	Türkiye tüm sektör toplamı	Turizm sektörün tüm sektör içerisindeki oranı (%)
2011	778	1.016	22	1.816	69.227	2,62
2012	894	1.310	47	2.251	74.871	3,01
2013	4.183	6.434	86	10.703	191.389	5,59
2014	5.019	8.818	125	13.962	221.366	6,31
2015	5.096	10.458	112	15.666	241.547	6,49
2016	5.397	12.626	137	18.160	286.068	6,35
2017	7.885	16.824	176	24.885	359.653	6,92
2018	12.811	22.487	221	35.519	430.985	8,24
2019	17.457	25.969	220	43.646	422.463	10,33
2020	7.002	17.836	91	24.929	384.262	6,49
Ortalama	6.652	12.378	124	19.154	268.183	6,23

Kaynak: SGK 2011-2020 İstatistik Yıllıklarından derlenerek düzenlenmiştir.

İncelenen yıllar içerisinde Türkiye’de en fazla iş kazası (430.985) 2018 yılında olmuştur.

Turizm sektöründe ise en fazla iş kazası (43.646) 2019 yılında yaşanmıştır. 2011-2020 yılları dikkate alındığında Türkiye’de her yıl ortalama 268 bin iş kazası meydana gelmiş ve bu iş kazaların yaklaşık 19 bini turizm sektöründe yaşanmıştır. Turizm sektöründe yaşanan iş kazaların yaklaşık %54’ü yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri sunan turizm işletmelerinde meydana gelmiştir.

İş kazaları sonucu ölen ve meslek hastalığı tanısı konulan sigortalı sayılarının verildiği Tablo 5 incelendiğinde, Türkiye’de iş kazası sonucu her yıl ortalama 1.365 sigortalı çalışan hayatını kaybederken, ortalama 677 kişi de herhangi bir meslek hastalığına yakalanmıştır. Turizm sektöründe ise her yıl iş kazasından dolayı ortalama 34 sigortalı hayatını kaybederken, ortalama 7 kişiye de meslek hastalığı tanısı konulmuştur. Türkiye’de tüm sektörlerde 2011 yılında iş kazası sonucu ölen çalışan sayısı 1.710 iken, 2020 yılında 1.231’e düşmüştür. Turizm sektöründe ise; 2011 yılında iş kazası sonucu ölen sigortalı sayısı 28 iken, 2020 yılında 46’ya yükselmiştir. Turizm sektöründe ölümlü iş kazaları en fazla yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri sunan turizm işletmelerinde yaşanmaktadır.

Tablo 5. 2011-2020 Yılları Arasında Yaşanan İş Kazaları Sonucu Ölen ve Meslek Hastalığı Tanısı Konulan Sigortalı Sayısı (4-1/a)

Yıllar	Konaklama		Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri		Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ile ilgili faaliyetler		Turizm sektör toplamı		Türkiye tüm sektör toplamı		Turizm sektörün tüm sektör içerisindeki oranı (%)	
	Meslek Hastalığı ₁	Ölen İşçi Sayısı ₁	Meslek Hastalığı ₁	Ölen İşçi Sayısı ₁	Meslek Hastalığı ₁	Ölen İşçi Sayısı ₁	Meslek Hastalığı ₁	Ölen İşçi Sayısı ₁	Meslek Hastalığı ₁	Ölen İşçi Sayısı ₁	Meslek Hastalığı ₁	Ölen İşçi Sayısı ₁
2011	1	11	0	14	0	3	1	28	697	1.710	0,14	1,64
2012	0	3	0	11	0	2	0	16	395	745	0,00	2,15
2013	0	9	1	8	0	5	1	22	351	1.360	0,28	1,62
2014	0	14	1	14	1	2	2	30	494	1.626	0,40	1,85
2015	1	9	1	24	0	0	2	33	510	1.252	0,39	2,64
2016	3	15	6	19	0	2	9	36	597	1.405	1,51	2,56
2017	3	17	6	28	0	3	9	48	691	1.633	1,30	2,94
2018	1	24	13	21	0	5	14	50	1.044	1.541	1,34	3,24
2019	3	10	16	22	0	4	19	36	1.088	1.147	1,75	3,14
2020	3	8	9	35	0	3	12	46	908	1.231	1,32	3,74
Ortalama	1,5	12	5,3	19,6	0,1	2,9	6,9	34,5	677,5	1.365	0,84	2,55

Kaynak: SGK 2011-2020 İstatistik Yıllıklarından derlenerek düzenlenmiştir.

2011 ve 2013 yıllarında turizm sektöründe sigortalı çalışanlarda herhangi bir meslek hastalığı vakası yaşanmamıştır (Tablo 5). 2011-2016 yılları arasında her yıl turizm sektöründe meslek hastalığı tanısı konulan sigortalı sayısı 2 kişiyi geçmemiştir. Ancak 2016 yılından itibaren turizm sektöründe meslek hastalığı vaka sayılarında hızla artış yaşanmış ve en fazla artış 2019 yılında olmuştur. Genel olarak meslek hastalığı turizm sektörü çalışanlarında sıkça görülen bir durum olmamaktadır. Bunun birçok nedeni olmakla birlikte, meslek hastalığının ilk başladığı anda tespitinin zor olması ve normal hastalık gibi değerlendirilerek çok sonradan ortaya çıkmasıdır (Karadeniz, 2011).

Turizm sektörünün kendine has özelliklerinden dolayı (sezonluk, personel devir hızının yüksekliği vb.) sigortalının uzun süre takip edilmesi güç olmaktadır. Turizm sektöründe tanımlanan meslek hastalıklarının çoğu, yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri sunan işletmelerde görülmektedir. Nitekim SGK 2011-2020 verileri incelendiğinde; turizm sektöründe toplam 69 çalışanda meslek hastalığı vakası görülmüş ve bunların 53'ü yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri sunan işletmelerde çalışanlarda tespit edilmiştir (Tablo 5).

İş kazası ve meslek hastalığı neticesinde oluşan hastalık ve engellilik nedeni ile çalışanın meslekte kazanma gücünü en az %10 oranında kaybetmesini (Güllüoğlu ve Taçgın, 2018:346) ifade eden sürekli iş göremezlik sayısı ile ilgili veriler Tablo 6'da verilmiştir. Verilen tablo incelendiğinde, Türkiye'de her yıl ortalama 268.201 sigortalı çalışan iş kazası ve/veya meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremez duruma gelmektedir. Turizm sektöründe de her yıl ortalama 19.154 çalışan iş kazası ve/veya meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremez hale gelmektedir.

Tablo 6. 2011-2020 Yılları Arasında Sürekli İş Göremezlik Sayısı (4-1/a)

Yıllar	Konaklama	Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ile ilgili faaliyetler	Turizm sektör toplamı	Türkiye tüm sektör toplamı	Turizm sektörün tüm sektör içerisindeki oranı (%)
2011	778	1.016	22	1.816	69.227	2,62
2012	894	1.310	47	2.251	74.871	3,01
2013	4.183	6.434	86	10.703	191.389	5,59
2014	5.019	8.818	125	13.962	221.366	6,31
2015	5.096	10.458	112	15.666	241.547	6,49
2016	5.397	12.626	137	18.160	286.068	6,35

2017	7.885	16.824	176	24.885	359.653	6,92
2018	12.811	22.487	221	35.519	430.985	8,24
2019	17.457	25.969	220	43.646	422.646	10,33
2020	7.002	17.836	91	24.929	384.262	6,49
Ortalama	6.652	12.378	124	19.154	268.201	6,23

Kaynak: SGK 2011-2020 İstatistik Yıllıklarından derlenerek düzenlenmiştir.

Geçici iş göremezlik; sigortalı çalışanın iş kazası geçirmesi, meslek hastalığına tutulması veya hastalık ve analık hallerinde çalışma gücünü geçici olarak kaybetmesini ifade temektedir (Koçali, 2021). Diğer bir ifade ile geçici iş göremezlik, SGK tarafından yetkilendirilen hekim veya sağlık kurulu tarafından belirtilen istirahat sürecince geçici olarak çalışmama halidir. Geçici iş göremezlik süreleri ile ilgili veriler Tablo 7’de verilmiştir.

Türkiye genelinde ve turizm sektöründe 2011-2020 yılları arasında geçici iş göremezlik sürelerinde dikkat çekici bir artış olmuştur. 2011 yılında iş kazaları nedeni ile 1.772.900 işgünü kaybı yaşanırken, 2020 yılında hızla artışla 3.492.824 işgünü kaybı yaşanmıştır. Turizm sektöründe işgünü kaybı en fazla 2018 yılında yaşanmıştır. İncelenen yıllarda Türkiye’de iş kazaları nedeni ile ortalama 2.789.802 işgünü kaybı yaşanmıştır. Bu işgünü kaybının yaklaşık %3,53’ü (103.215) turizm sektöründe yaşanmıştır.

Tablo 7. 2011-2020 Yılları Arasında Geçici İş Göremezlik Süresi (Gün) (4-1/a)

Yıllar	Konaklama	Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ile ilgili faaliyetler	Turizm sektör toplamı	Türkiye tüm sektör toplamı	Turizm sektörün tüm sektör içerisindeki oranı
2011	16.531	25.963	913	43.407	1.772.900	2,45
2012	17.145	30.136	1.329	48.610	1.650.250	2,95
2013	23.173	45.723	1.120	70.016	2.357.505	2,97
2014	16.974	46.374	1.074	64.422	2.065.962	3,12
2015	30.646	77.013	1.450	109.109	2.992.070	3,65
2016	31.946	91.202	1.681	124.829	3.453.702	3,61
2017	41.483	115.726	2.469	159.678	3.996.873	4,00
2018	22.462	64.236	524	87.222	2.488.001	3,51
2019	63.127	124.599	2.202	189.928	3.627.934	5,24
2020	32.813	101.336	784	134.933	3.492.824	3,86
Ortalama	29.630	72.231	1.355	103.215	2.789.802	3,53

Kaynak: SGK 2011-2020 İstatistik Yıllıklarından derlenerek düzenlenmiştir.

4. Sonuç ve Öneriler

Dünyada turizm sektörü her yıl ortalama %4 oranında büyümektedir. Bu büyümeye paralel turizm işletmeleri de müşteri talep ve istekleri doğrultusunda kendilerini geliştirmekte ve yenilemektedir. Gelişim ve değişim sadece ürün ve hizmet odaklı olmamaktadır. Çalışanların daha güvenli ve sağlıklı bir ortamda iş görmesi, can ve mal güvenliği endişesi taşımaması, ekonomik ve sosyal haklarının korunması, işverence psikolojik ve sosyolojik desteğin sağlanması gibi çalışanın moral, motivasyon ve iş verimini artıracak her türlü yenilik, hem iş kazaları ve meslek hastalıklarını azaltmakta hem de işletme kaynaklarının israfını önlemektedir.

Bu çalışmada; 2011-2020 yılları arasında Türkiye genelinde tüm sektörlerde ve turizm sektöründe meslek hastalıkları ve iş kazaları sonucu ölen veya geçici ya da sürekli iş göremezlik durumunda olan sigortalı çalışanlar çeşitli parametreler açısından incelenmiştir. Yapılan değerlendirmeler neticesine göre;

Türkiye genelinde faaliyet gösteren işyerlerinin yaklaşık %7,5'i turizm sektöründe yer almaktadır. Turizm sektöründe yer alan işletmelerin büyük çoğunluğunu da yiyecek ve içecek hizmeti üreten işletmeler oluşturmaktadır. Nitekim 2020 yılında her 100 turizm işletmesinden 80'ni yiyecek ve içecek hizmeti üreten turizm işletmesi olmuştur.

5510 Sayılı Kanun'un 4-1/a Maddesi kapsamında, Türkiye'de sigortalı çalışan sayısı ortalama 13.469.410'dur. Bu çalışanların da yaklaşık %6'sı turizm sektöründe istihdam edilmektedir. Turizm sektöründe istihdamda en büyük payı yiyecek ve içecek hizmeti üreten işletmeler almaktadır. Turizm sektörü istihdamında en büyük artış 2019 yılında olmuştur.

İncelenen yıllar itibarıyla Türkiye'de meydana gelen iş kazası sayısı oldukça fazladır. 2011-2020 yılları arasında (on yıl) toplam 2.681.831 iş kazası meydana gelmiştir. Her yıl ortalama 268.183 iş kazası vakası yaşanmıştır. Turizm sektöründe yaşanan iş kazası sayısı, tüm sektörlerde yaşanan iş kazaları içerisinde yaklaşık %6 oranında yer almıştır. Her yıl ortalama 19.154 iş kazası turizm sektöründe meydana gelmiştir.

Türkiye'de 2011-2020 yılları arasında her yıl ortalama 677 meslek hastalığı vakası yaşanmaktadır. Bu meslek hastalıkların yaklaşık 7'si turizm sektöründe görülmektedir. Turizm sektöründe görülen meslek hastalıklarının yaklaşık %80'ni yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri sunan işletmelerde ortaya görülmektedir. Turizm sektörünün kendine has özelliklerinden (mevsimsellik, çalışan devir hızının yüksek olması, stajyer ve yarı zamanlı çalışan işgücü sayısının fazla olması vb.) dolayı meslek hastalığı vakalarının

tespit ve takibini yapmak güç olmaktadır. Bu nedenle de turizm sektöründe görülen meslek hastalığı sayısı, diğer sektörler göre düşük olmaktadır. Her sektör için benzer iş güvenliği tedbirleri almak doğru bir yaklaşım olmadığı gibi uygulanması da güçtür (Zengin, 2022:495). Bu nedenle de turizm sektörünün kendi işleyişine ve yapısal özelliklerine uygun iş güvenliği tedbirleri almak gerekmektedir. Özellikle iş yoğunluğunun ve iş stresinin fazla olduğu müşteri ile birebir temas halinde olunan işlerde (resepsiyon, yiyecek içecek servis alanları, animasyon ve gösteri alanları, çocuk oyun alanları, eğlence mekanları vb.) ve kesici, delici, yanıcı, patlayıcı vb. tehlikeli maddelerin yoğun olarak kullanıldığı yiyecek üretim alanlarında iş kazası riski yüksek olmaktadır.

Meslek hastalığı ve/veya iş kazası sonuçlarından dolayı kalıcı olarak iş göremez duruma düşen çalışan sayısı Türkiye’de her yıl ortalama 268.201 kişi olmuştur. Sürekli iş göremez durumda olanların yaklaşık %6’sı turizm sektörü çalışanlarından oluşmaktadır.

İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek için kazaya ve hastalığa neden olan faktörlerin iyi belirlenmesi ve riskleri ortadan kaldıran ya da kabul edilebilir düzeye indiren tedbirlerin alınması gereklidir. Birçok ülke iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemeye yönelik kanun ve düzenlemeler yapsa da değişen ve gelişen üretim yöntemleri ve çalışma koşulları nedeni ile iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili düzenlemelerin sürekli güncel tutulması gerekmektedir. Turizm işletmelerinde farklı amaç ve ihtiyaçlara yönelik onlarca mal ve hizmet üretilmekte ve bu durum sürekli artarak değişmektedir. Bu kadar farklı özelliklerde ve çeşitlilikte mal ve hizmet üretiminin doğal sonucu olarak iş kazası ve meslek hastalığı riski de artmaktadır. Her değişen iş ve duruma karşı alınan tedbirlerin gözden geçirilip yenilenmesi, iş kazasını önlemede etkin rol oynayacaktır.

İş kazaları sonucu meydana gelen ekonomik, sosyolojik ve psikolojik kayıplar sadece çalışanı ve işvereni olumsuz yönde etkilememektedir. Ülke ekonomisine, kalkınmasına ve toplum refahına da olumsuz etki etmektedir. Çoğu önlenemez nitelikte olan iş kazaları ve meslek hastalıkları; sadece çalışma hayatının bir parçası olarak görülmemeli, yaşamın her alanında dikkate alınması ve önemsenmesi gereken bir kültür haline getirilmelidir. İSG faaliyetlerinin bir sosyal politika olarak ele alınması meydana gelen iş kazaları ve meslek hastalıklarının sonuçlarının iyileştirilmesi açısından önemlidir (Sekmen ve Zengin, 2022). Özellikle çocuk ve genç yaşta bireylere çalışma hayatına başlamadan önce iş sağlığı ve güvenliği kültürü aşılanmalıdır. Çalışma ortamının iyileştirilmesi ve sağlıklı hale getirilmesi işverenin yasal sorumluluğunda olduğu gibi ahlaki ödevi de

olmalıdır. Çalışanın sağlığını ve güvenliğini tehdit eden her türlü durum, davranış ve ortam, iş kazalarına davetiye sunmaktadır. Çalışan önce kendi sağlığını sonra da çalışma arkadaşlarının sağlığını tehlikeye sokabilecek durum ve davranışta bulunmamalıdır. Bu kültürün oluşması için de işverenin her türlü eğitim ve desteği sağlaması gerekmektedir. Turizm işletmeleri farklı özellikte ve çok sayıda ürün ve hizmet sunmaktadır. Her ürün ve hizmetin kendine has özellikleri olduğu gibi kullanım ve sunum şekilleri de bu özelliklerine göre şekillenmektedir. Dolayısıyla her ürün/hizmet ayrı ayrı değerlendirilip, risk haritasının çıkarılması gerekmektedir. Özellikle çok sayıda tehlikeli durum ve davranışı bünyesinde barından faaliyetlerin risk değerlendirmesi yapılırken, en uygun metod(u)ları uygulamak ve buna göre alınacak tedbirlerin belirlenmesi önemlidir. Bu nedenle, gelecekteki çalışmalar turizm işletmelerinde uygulanacak en ideal risk değerlendirme yöntemlerinin belirlenmesine yönelik çalışma yapabilirler. Ayrıca her turizm işletmelerinin her birimine özgü risk haritası oluşturabilirler.

Kaynakça

- Akar Şahingöz, S. ve Şık, A. (2015). *Konaklama ve Beslenme İşletmelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği*, Ankara: Detay Yayıncılık
- Aslan, H. ve Akşit, Z. (2021). *Gıda Ürünleri İmalatı Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği*, (Editör) Aslan, İ.: İş sağlığı ve Güvenliği Sektörel Yönetimi içinde (ss437-494) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Ballı, E. (2021). *Konaklama İşletmelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Sektörel Risk Analizi*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Bilir, N. (2016). *İş Sağlığı ve Güvenliği Profili: Türkiye*, Uluslararası Çalışma Örgütü Türkiye Ofisi
- Çavdar, U., Manyaslı, M., Akkaya, E., Sevener, D. ve Tüfekçi, Z. (2022). Yaşanan İş Kazalarının Kaza Saatlerine ve Cinsiyete Göre İstatistiki Olarak Değerlendirilmesi ve Yorumlanması. *International Journal of Engineering Research and Development*, 14(1), 360-368.
- Çavuş, A. ve Taşgın, E. (2016). Türkiye’de İnşaat Sektöründeki İş Kazalarının Sınıflandırılarak Nedenlerinin İncelenmesi. *Academic Platform Journal of Engineering and Science*. 4(2), 13-24.
- Gerek, N. (2006). *İşçi sağlığı ve İş Güvenliği*, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yayınları
- Güllüoğlu, E.N. ve Güllüoğlu, A.N. (2019b). Türkiye’de Metal Sektöründe Meydana Gelen İş Kazalarının Analizi. *International Journal of Advances in Engineering and Pure Sciences*, 31(1), 70-82.
- Güllüoğlu, E.N. ve Güllüoğlu, A.N., (2019a). Türkiye’de İnşaat Sektöründe İstihdam ve İş

- Kazalarının Analizi. *Karaelmas İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, 3(2), 65-81.
- Güllüoğlu, E.N. ve Taçgın, E. (2018). Türkiye Tekstil Sektöründe İstihdam ve İş Kazalarının Analizi. *Journal of Textiles and Engineer*. 25(112). 344-355
- Güven, E. (1970). *İş Kazası Yönünden Sosyal Politika Sorunları*, Eskişehir: EİTİA Yayınları
- Hazar, A., (2010). *Çağdaş Değişimler ve Yenilenen Mevzuatlar Çerçevesinde Genel Turizm*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- ILO (International Labour Office), <https://ilostat.ilo.org/data/> (Erişim Tarihi: 12.08.2022).
- İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği. (2012). T.C.Resmi Gazete, 28509, 26.12.2012.
- Karadeniz, O., (2011). Occupational Diseases in Turkey, Conference on Occupational Health and Safety Economics. *Building a Repository of Occupational Well-being Economics Research*, 27-30 April, Sinaia, Romania.
- Kepir, H. (1983). *İş Kazalarında İnsan Faktörü ve Eğitimi, Çeşitli Boyutları ve Çözüm Önerileri İle İş Kazaları Seminer Bildirileri*, Ankara: MPM Yayınları.
- Koçali, K. (2021). Sosyal Güvenlik Kurumu'nun 2012-2020 Yılları Arası İş Kazaları Göstergelerinin Standardizasyonu. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*.12 (2), 302-327.
- Kozak, N., Akoğlan Kozak, M. ve Kozak, M. (2021). *Genel Turizm İlkeler ve Kavramlar*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Olçay, F.Z., (2019). Mutfakta İş Sağlığı ve Güvenliği. *Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 14(53), 21-34.
- Oral, İ., (2014). *İş Kazalarının ve Meslek Hastalıklarının Değerlendirilmesi*. (Editör) Baybora, D.: İş Sağlığı ve Güvenliği içinde (ss2-21) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları
- Rantanen, J., (2010). Grand Challenges of Occupational Health from Globalization. *Journal of Occupational Safety and Health*. 18 (2). 167-171.
- Sekmen, M., ve Zengin, M.A., (2022). Türkiye'de İmalat Sanayinde Meydana Gelen İş Kazalarının İstatistiksel Analizi, 7. *Uluslararası Mühendislik ve Teknoloji Yönetimi Kongresi*. İstanbul, 521-532.
- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, Kanun no:5510, Kabul Tarihi:31/06/2006, Sayı:26200, Tertip:5, Cilt:45. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5510-20120101.pdf> (Erişim Tarihi:10.06.2022).
- Türkiye Seyahat Acentaları Birliği, (TÜRSAB), <https://www.tursab.org.tr/istatistikler-icerik/turizm-geliri> (Erişim Tarihi:03.06.2022).
- Türkiye Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), 2011-2020 SGK İstatistik Yıllıkları, <https://www.sgk.gov.tr/Istatistik/Yillik/fcd5e59b-6af9-4d90-a451-ee7500eb1cb4/> (Erişim

Tarihi: 16.07.2022)

- Yıldız, A. (2019). *Hastanelerde İş Sağlığı ve Güvenliği*. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım
- Yılmaz Oral, T. Ve Ünal, A. (2020). 2016-2018 Yılları Arasında Seyahat Sektörüne Ait İş Kazası Verilerinin Değerlendirilmesi. *OHS Academy İş Sağlığı ve Güvenliği Akademi Dergisi*, 3(2),61-72.
- Yurtseven, C.N. (2021). *Spor Profesyonellerinde İş Sağlığı ve Güvenliği*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Zengin, M.A., (2022). Türkiye İnşaat Sektörü İş Kazalarının İstatistiksel Analizi, 2011-2020. *Uluslararası Mühendislik Araştırma ve Geliştirme Dergisi*. 14(2), 492-501.

Etik Kurul İzni

Çalışmada etik kurul izni ve/veya yasal ya da özel izin alınmasını gerektirecek herhangi bir durum yoktur. Çalışmada kullanılan veriler ikincil veri olarak elde edilmiştir.

Katkı Oranı Beyanı

1.Yazar: %50

2.Yazar: %50

Çıkar Çatışması Beyanı

Makalenin yazarları arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.